

САОПШТЕЊЕ FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR B

САРАЈЕВО, 09.12.2019.

БРОЈ/ NUMBER 1

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ, 2018-2019.

GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS OR OUTLAYS FOR R&D, 2018-2019

У Босни и Херцеговини у 2018. години буџетска издвајања институција које финансирају активности истраживања и развоја су износила 19.178.129 конвертибилних марака.

In Bosnia and Herzegovina in 2018, Government budget appropriations institutions that finance the R&D activity amounted to 19.178.129 convertible mark.

Буџетска средства институција су према сектору намјењена највише сектору високог образовања 68,2%, затим слиједи државни сектор са намјењених 26,4% буџетских средстава. Остала буџетска средства су намјењена пословном сектору 2,5% и непрофитном сектору 2,3%.

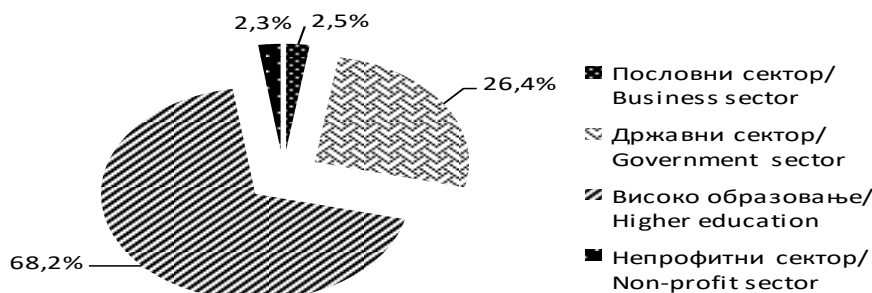
Budget funds institutions according to sector, are intended the most for sector higher education 68.2%, followed by government sector with 26.4% government budget funds. Other budgetary funds are intended business sector with 2.5% and non-profit sector with 2.3%.

Највише буџетских средстава институција према друштвено-економским циљевима је утрешено у Образовање (55,5%).

The most of budget funds institutions according to socio-economic objectives are spent in Education (55.5%).

Планирана буџетска средства за истраживање и развој у 2019. години, износе 16.989.380 конвертибилних марака. Према друштвено-економским циљевима, већина средстава планирана је у Образовање (55,9%).

Planned budget funds for research and development in 2019 amount to 16.989.380 convertible mark. According to socio-economic objectives, most funds are planned in Education (55.9%).

Графикон 1. Буџетска средства за истраживање и развој према секторима (стварни издаци), 2018.
Graph. 1. Government budget appropriations or outlays for research and development, by sector (actual outlays), 2018

1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА (СТВАРНИ ИЗДАЦИ)¹, 2018.

BOSNIA AND HERZEGOVINA BUDGET APPROPRIATIONS OR OUTLAYS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ACTUAL OUTLAYS), 2018

KM/Convertible mark

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни и сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	19 178 129	471 470	5 058 696	13 200 199	447 764	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 466 370	88 000	1 378 370	-	-	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување животне средине (02)	409 000	261 000	148 000	-	-	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	47 842	-	47 842	-	-	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	-	-	-	-	-	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	50 000	-	-	50 000	-	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	1 219 000	-	1 219 000	-	-	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	-	-	-	-	-	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	10 637 604	-	846 132	9 445 916	345 556	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	-	-	-	-	-	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	-	-	-	-	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опште унапређење знања: ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	-	-	-	-	-	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања ² : ИР финансиран из других извора (13)	5 345 313	122 470	1 419 352	3 704 283	99 208	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)</i>

¹ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007.године (NABS 2007)
Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets 2007 (NABS 2007).

² У оквиру циља Опште унапређење знања:ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.
The objective General advancement of knowledge R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

2 .БУЏЕТСКА СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА³ (УСВОЈЕНИ БУЏЕТ ЗА 2019)⁴

BOSNIA AND HERZEGOVINA BUDGET APPROPRIATIONS OR OUTLAYS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2019)

KM/Convertible mark

	УКУПНО TOTAL	
УКУПНО	16 989 380	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 417 060	Exploration and exploitation of the Earth (01)
Очување животне средине (02)	726 898	Environment (02)
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	Exploration and exploitation of space (03)
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	467 197	Transport, telecommunication and other infrastructures (04)
Енергија (05)	53	Energy (05)
Индустријска производња и технологија (06)	460 350	Industrial production and technology (06)
Здравство (07)	91 000	Health (07)
Пољопривреда (08)	708 100	Agriculture (08)
Образовање (09)	9 495 650	Education (09)
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	522	Culture, recreation, religion and mass media (10)
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	6 550	Political and social systems, structures and processes (11)
Опште унапређење знања: ИП финансиран из општих фондова универзитета (12)	-	General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)

³ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007.године (NABS 2007)

Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Претходни подаци Preliminary results

Опште унапређење знања⁵: ИР
финансиран из других извора (13)

3 616 000

*General advancement of knowledge: R&D
financed from other sources (13)*

Одбрана (14)

Defense (14)

⁵ У оквиру циља Опште унапређење знања:ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.

The objective General advancement of knowledge R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања података

Подаци саопштења су резултат статистичке обраде годишњег извјештаја “Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2018-2019”.

За разлику од истраживања над институцијама које спровode активности истраживања и развоја, ово истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја.

Овим истраживањем прикупљају се подаци о издвајањима за истраживање и развој из буџета институција Босне и Херцеговине и буџета ентитетских институција и Дистрикта Брчко према друштвено-економским циљевима. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Извјештајне јединице (финансијери истраживања и развоја) приказују реализована буџетска средства (уколико постоје, након ребаланса буџета) за истраживање и развој и планирана буџетска средства за истраживање и развој (уколико постоје, прије ребаланса).

Методологија за провођење истраживања је усклађена са међународним стандардима које је поставио ОЕЦД и објавио у приручнику Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities- Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual, 2002 и 2007; издавач: ОЕЦД*).

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио ОЕЦД и објавио у приручнику Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual, 2002 и 2007; издавач: ОЕЦД*).

Истраживање и развој јесте системски стваралачки рад усмјерен повећању знања о природи, човјеку, култури и друштву, те примјени насталих открића у пракси. Дијели се

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report “Government Budget Appropriations or Outlays for Research and Development 2018-2019”.

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the R&D activities, this survey focuses on institutions that finance the R&D activity.

This survey collects data on the Budget institutions of Bosnia and Herzegovina, Entity institutions Budget and District Brcko appropriations or outlays according to the socio-economic objectives.. The objective of the survey is monitoring of the state R&D policy through its financing of the R&D activities.

Reporting units (funders of research and development) show realized budget funds (if these exist after the revision of the budget) for research and development, as well as planned budget funds for research and development (if these exist, before the revision of the budget).

Methodology used while conducting this survey is harmonized with the international standards which the OECD established and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development–Frascati Manual, 2002 and 2007; publisher: OECD).

Definitions

Definitions of research and development based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities- Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development - Frascati Manual, 2002 and 2007, published by OECD.

Research and development (R&D) comprise systematic creative work aimed at increasing knowledge about nature, man, culture and society and its application in practice. It is divided into three activities: basic

на основна, примјењена и развојна истраживања.

redearch, applied research and experimental development

Основна (темељна, базична) истраживања обухватају она истраживања која повећавају општи фонд научних чињеница и знања и која одређују нова подручја људског знања и спознаја, али која немају или не морају имати директну практичну примјену добијених резултата.

The basic (fundamental) researches include researches that increases the general fund of scientific facts and knowledge that define new areas of human knowledge and understanding, but who do not have a direct practical application of the results obtained.

Примјењена (апликативна) истраживања су теоријски или експериментални рад који се подразумјева ради стицања нових знања, а који је усмјерен на рјешавање неког практичног задатка, односно остварење практичног циља. Примјењена истраживања су усмјерена на откривање нових научних знања, примјену тих знања у сврху реализације одређених практичних циљева.

Applied (Application) researches are experimental or theoretical work undertaken to acquire new knowledge, which is aimed at solving a practical task or achievement of a practical goal. Applied researches are focused on the discovery of new scientific knowledge, application of such knowledge in order to realize specific commercial goals.

Развојна (стручна) истраживања, односно експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим основним или примјењеним истраживањима, односно практичном искуству, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга. Развојна истраживања се још називају и технолошка усавршавања.

Development (professional) researches respectively experimental development is systematic work, based on the knowledge acquired on basic or applied researches or practical experience, which is, primarily, focused on the introduction of new or significantly improved exiting processes, products and services. Developmental researches are also called technological advancement.

Научно-истраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се примјеном научних метода стичу нове научне спознаје, односно стваралачке користи постојећег знања за нове примјене.

Scientific researches are a systematic creative activity which goal is application of scientific insights, and creative use of exiting knowledge for new applications.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Business sectors that includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and to be sold at economically significant prices, as well as researches and development units within the company.

Високо образовање обухвата универзитете са јединицама у саставу, факултетима, академијама и научно-истраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус. Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике који под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Higher education covers universities with units in composition, faculties, academies and scientific research institutes, regardless of their funding sources and legal status. This sector also covers research institutes and clinics that are under the direct control or administration of higher education institutions.

Government sector covers organization, services and other bodies, except higher education, that provide the

Државни сектор обухвата организације, службе и друга тијела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле обезбједити, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулисања јавног реда; здравство, образовање, културу и рекреацију и друге друштвене услуге. Јавна предузећа припадају јавном сектору.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цијени, ове организације могу бити основане од стране удружења грађана ради обезбјеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Издаци за истраживање и развој према врсти дијеле се на текуће издатке (трошкове) и инвестиционе издатке.

Текући издаци (трошкови) обухватају:

1) трошкове рада и трошкове накнада запосленима (брutto плате и накнаде брутто плата за све запослене у ИР дјелатности; друге накнаде запосленима у ИР, нпр. стипендије, награде и слично и остало.

2) остале текуће трошкове (материјалне трошкове на истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о дјелу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

Инвестициони издаци који обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумјева укупне трошкове везане за набавку рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке и развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Скраћенице

ИР – истраживање и развој

society with free common services, which could not be provided under market conditions and which represent an expression of the socio-economic policy of the society; by definition, this sector covers activities of administration, defense and public order; health care, education, culture, recreation and other social services. Public companies belonging to the public sector.

Sector of non-profit organizations covers non-market private non-profit organizations which provide households with services free of charge or at low prices; these organizations may be established by citizens associations in order to provide association members with goods and services or for the general purpose.

Expenditures for research and development, by type, are classified into current expenditures (costs) and investment expenditures.

Current expenditures (costs) that include:

1) labour costs and the costs of compensation for employees (gross salary and allowances of gross wages for all employees in R&D activities, other compensation of employees in R&D, for example, fellowships, awards, etc; and another expenses.

2) other current costs (material costs based on research and development- raw material, energy and payable on work contracts and copyright, contracts, salaries, travel costs representation etc., and other expenses).

Investment expenditures include expenditures for land and buildings, machinery and equipment, patents, licences, studies and projects, software and hardware (which including the total costs of the purchase of computers, devices, systems, components and equipment, and acquisitions costs or developing software for its own purposes) and other expenditures

Abbreviations

R&D – Research and Development

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон / Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс / Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта / E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница / Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Одговара директор: др Велимир Јукић
Person responsible: Velimir Jukić, PhD, Director

Саопштење приредили: Шевала Корајчевић, Тамара Шупић
Prepared by: Ševala Korajčević, Tamara Šupić

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
